

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра куультурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Олександр ШЕВЧЕНКО

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

культурології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАЙДАНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій»

_____ Ковальчук Іван Платонович

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність G18 Геодезія та землеустрій

Освітня програма Геодезія та землеустрій

Факультет Землевпорядкування

Розробник: Майданюк І.З., д.філос.н., проф., зав.каф., Пузиренко Я.В., к.філол.н., доцент,

доцент, Сидоренко І.Г., к.філос.н., доцент, Чайка В.В., доктор філософії (PhD), ст.викл.,

Головата Н.А., к.іст.н., викл.

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна є важливою складовою підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності «Геодезія та землеустрій» та спрямована на формування у студентів сучасних компетентностей, необхідних для ефективного використання у професійній діяльності. Програма дисципліни передбачає ознайомлення студентства з етнокультурологією як наукою, що вивчає традиційний тип культури, соціальний і культурний досвід етносу, закріплений в традиціях, звичаях, народному мистецтві. Вивчення дисципліни зазвичай охоплює міждисциплінарне вивчення етнічної культури, історії, традицій, менталітету, релігії, мови, обрядів і ролі у формуванні національної ідентичності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	G18 Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Геодезія та землеустрій
Факультет/ІНІ	Землевпорядкування

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Залік

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Залік	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета – покращення гуманітарної підготовки студентів, ознайомлення студентів з основними тенденціями та формами етнокультурного розвитку українського народу від найдавніших часів до сучасності; - підвищення етнічної свідомості студентів та їхньої підготовки з огляду на майбутню роботу в мультикультурному середовищі; сприяння формуванню знань та компетенцій на основі засвоєння основ культурологічної проблематики.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності) ОК10 Основи національного спротиву, ОК11 Історія української державності

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 — Здатність планувати та управляти часом.

ЗК9 — Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК10 — Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК11 — Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК12 — Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13 — Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а

також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання

ПРН2 — Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

ПРН3 — Донести до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Основні поняття етнокультурології												
Тема 1. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська етнічна культура	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Народна творчість												
Тема 1. Матеріальна культура українців	2	-	-	2	2	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Духовна культура українців	2	-	-	2	18	22	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Змістовий модуль 3. Види і жанри сучасної української культури												
Тема 1. Українське музичне та театральне мистецтво	2	-	-	2	2	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська архітектура та образотворче мистецтво	3	-	-	3	12	18	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська література	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	7	0	0	7	20	34	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	2
2	Тема 2. Українська етнічна культура	2
3	Тема 3. Матеріальна культура українців	2
4	Тема 4. Духовна культура українців	2
5	Тема 5. Українське музичне та театральне мистецтво	2
6	Тема 6. Українська архітектура та образотворче мистецтво	3
7	Тема 7. Українська література	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури. Основні культурологічні концепції	2
2	Українська етнічна культура. Наукові концепції етногенезу українців	2
3	Українська народна матеріальна культура. Історико-етнографічне районування України	2
4	Українська народна духовна культура. Українські календарні свята	2
5	Українське музичне та театральне мистецтво. Український театр від традиції до авангарду	2
6	Українська архітектура та образотворче мистецтво. Мистецький стиль "українське бароко"	3
7	Українська література	2
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Написати есе на тему '«Проект «Кімоно» як візуальна інтерпретація культурних кодів народів світу»	4
2	Проаналізувати взаємозв'язок природного середовища та етнічних традицій у формуванні етнічної ідентичності	4
3	Порівняльна характеристика понять 'етнос', 'етнічність' та 'національна культура'	4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Розробити схему або модель взаємозв'язку між етнічними цінностями, традиціями та культурною самобутністю народів	4
5	Розв'язати практичну задачу щодо визначення етнічної ідентичності на основі історико-культурних характеристик конкретного етносу	4
6	Написати «Родинні традиції як відображення національної культури»	4
7	Проаналізувати особливості традиційного житла та побуту в різних регіонах України, використовуючи етнографічні джерела.	4
8	Порівняльна характеристика народної музики та танцювальної культури в двох регіонах України.	4
9	Розробити схему або модель традиційного українського обрядового комплексу та його значення для етнокультурної спадщини.	4
10	Розв'язати практичну задачу щодо врахування народних культурних особливостей при плануванні та розміщенні земельних ділянок у регіоні.	4
11	Написати реферат про сучасні тенденції розвитку української літератури та їх вплив на культурну ідентичність на прикладі творчості поета пісняра Вадима Крищенка	4
12	Проаналізувати роль українського кіномистецтва у формуванні національної самосвідомості та культурної пам'яті, створивши порівняльну характеристику двох сучасних фільмів.	4
13	Розробити схему взаємозв'язку між українською архітектурою, культурними ландшафтами та історико-культурною спадщиною у контексті сучасних процесів збереження та трансформації.	4
14	Виконати аналіз сучасних українських музичних жанрів, визначивши їх особливості та роль у збереженні культурної ідентичності, з використанням прикладів популярних виконавців.	4
15	Розрахувати показники культурного розвитку регіону на основі аналізу сучасних жанрів театрального мистецтва та їх впливу на формування місцевої ідентичності.	4
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки розуміння основних понять етнокультурології
- Тестування знань з історії та традицій українського народу
- Написання есе або реферату для оцінки глибини засвоєння матеріалу
- Поточне оцінювання через виконання практичних завдань та презентацій

- Підсумковий залік для комплексної оцінки знань

Методи навчання:

- Лекційно-дискусійний метод для ознайомлення з теоретичними аспектами дисципліни
- Метод кейс-стаді для аналізу конкретних етнокультурних явищ та традицій
- Метод самостійної роботи з використанням первинних джерел та літератури
- Проектний метод для створення студентами культурологічних досліджень або презентацій
- Кооперативне навчання (робота в малих групах) для обговорення та аналізу етнічних традицій
- Метод проблемного навчання для стимулювання критичного мислення та дослідження актуальних питань етнокультурології
- Візуальні та мультимедійні презентації для ілюстрації культурних явищ та традицій

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Основні поняття етнокультурології		
Самостійна робота. Написати есе на тему '«Проект «Кімоно» як візуальна інтерпретація культурних кодів народів світу»	ПРН 3. Знати основні поняття та терміни етнокультурології, аналізувати взаємозв'язки між природним середовищем та етнічними традиціями, порівнювати поняття 'етнос', 'етнічність' та 'національна культура'. Студент здобуде навички аналізу культурних кодів народів, розробки моделей взаємозв'язків етнічних цінностей та традицій, а також практичне застосування знань для визначення етнічної ідентичності.	20
Самостійна робота. Проаналізувати взаємозв'язок природного середовища та етнічних традицій у формуванні етнічної ідентичності		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Порівняльна характеристика понять 'етнос', 'етнічність' та 'національна культура'		20
Самостійна робота. Розробити схему або модель взаємозв'язку між етнічними цінностями, традиціями та культурною самобутністю народів		20
Самостійна робота. Розв'язати практичну задачу щодо визначення етнічної ідентичності на основі історико-культурних характеристик конкретного етносу		20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Написати «Родинні традиції як відображення національної культури»	ПРН 3. Знати особливості народної творчості, традиційного житла, побуту, музики та танцювальної культури в Україні; вміти аналізувати та моделювати традиційні обрядові комплекси та їх роль у збереженні етнокультурної спадщини.	20
Самостійна робота. Проаналізувати особливості традиційного житла та побуту в різних регіонах України, використовуючи етнографічні джерела.		20
Самостійна робота. Порівняльна характеристика народної музики та танцювальної культури в двох регіонах України.		20
Самостійна робота. Розробити схему або модель традиційного українського обрядового комплексу та його значення для етнокультурної спадщини.		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Розв'язати практичну задачу щодо врахування народних культурних особливостей при плануванні та розміщенні земельних ділянок у регіоні.		20
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Змістовий модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Написати реферат про сучасні тенденції розвитку української літератури та їх вплив на культурну ідентичність на прикладі творчості поета-пісняря Вадима Крищенка	ПРН 3. Знати сучасні тенденції розвитку української культури, аналізувати роль літератури, кіно, архітектури, музики та театру у формуванні національної ідентичності, уміти створювати схеми взаємозв'язків та аналізувати сучасні культурні явища.	20
Самостійна робота. Проаналізувати роль українського кіномистецтва у формуванні національної самосвідомості та культурної пам'яті, створивши порівняльну характеристику двох сучасних фільмів.		20
Самостійна робота. Розробити схему взаємозв'язку між українською архітектурою, культурними ландшафтами та історико-культурною спадщиною у контексті сучасних процесів збереження та трансформації.		20
Самостійна робота. Виконати аналіз сучасних українських музичних жанрів, визначивши їх особливості та роль у збереженні культурної ідентичності, з використанням прикладів популярних виконавців.		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Розрахувати показники культурного розвитку регіону на основі аналізу сучасних жанрів театрального мистецтва та їх впливу на формування місцевої ідентичності.		20
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>);

-конспекти лекцій та їх презентації в електронному вигляді <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=1388>;

-Методичні рекомендації для вивчення теми «Матеріальна культура українського народу (Українське народно-декоративне вжиткове мистецтво та художні ремесла. Види

та жанри)» у курсі «Етнокультурологія» / Майданюк І. З., Пузиренко Я. В., Сидоренко І. Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. – 53 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. . Етнокультурологія: навчально-методичний посібник для підготовки студентів за спеціальністю 034 – Культурологія / І. В. Гурова, С. А. Хрипко. – Київ: Вид.-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021.
2. Антропологічний код української культури і цивілізації (у двох книгах) О. О. Рафальський (керівник авторського колективу), Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій (науковий редактор). Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020. Книга 1. – 432 с.
3. . Залізник Л. Л. Від склавинів до української нації. – К.: Бібліотека українця, 2023.
4. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії/ за ред. Умберто Еко; пер. з італійської О.В. Сминтини, С.А. Кулініч. – Харків: фоліо, 2020. - 700 с.
5. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2020. – 82 с.
6. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). – К., Ніжин, 2020.
7. Татенко В. О. Соціальна психологія націєтворення: суб'єктно-вчинковий підхід : монографія / В. О. Татенко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 140 с.
8. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. – 433 с.
9. Ігнатенко І. В. Етнологія для народу. Свята, традиції, звичаї, обряди, прикмети, вірування українців. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 320 с. – ISBN 978-617-12-0522-2.